

Pro publico bono

Tájékoztató a települési önkormányzat jegyzőjének engedélyezési hatáskörébe tartozó kutak eljárásjogi szabályairól

Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet (továbbiakban: 72/1996. (V. 22.) Korm. r.) 2016. június 15-én hatályba lépett módosítása átalakította a vízgazdálkodással kapcsolatos települési önkormányzat jegyzőjéhez delegált hatósági jogköröket, mely változást hozott a kutak engedélyezésében is. Emellett a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (továbbiakban: Vgtv.) 2016. június 4-i módosítása beiktatta a törvénybe a 29. § (7) bekezdést, amely 2018. december 31-ig mentesíti a vízgazdálkodási bírság kiszabása alól azokat a létesítőket, akik a Vgtv. e módosítása előtt engedély nélkül létesítettek kutat. E jogalkotói intézkedésről különböző médiumokon keresztül értesült a lakosság, így vélhetően a kutak legalizálásának lehetőségével sokan élni kívánnak. Ez a jegyzők felé benyújtandó engedély iránti kérelmek számának növekedését vonhatja maga után.

A közelmúltban a Belügyminisztériumhoz több települési önkormányzat jegyzőjétől is megkeresés érkezett a kutakkal kapcsolatos szabályozás helyes alkalmazását illetően, ezért úgy gondoltuk, hogy a vonatkozó jogszabályok közötti eligazodás megkönnyítése és szakmai segítségnyújtás érdekében tájékoztató anyagot állítunk össze.

Reméljük, hogy e tájékoztatónkkal hasznos segítséget tudunk nyújtani Önnek a kutak engedélyezése során.

Belügyminisztérium
Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság

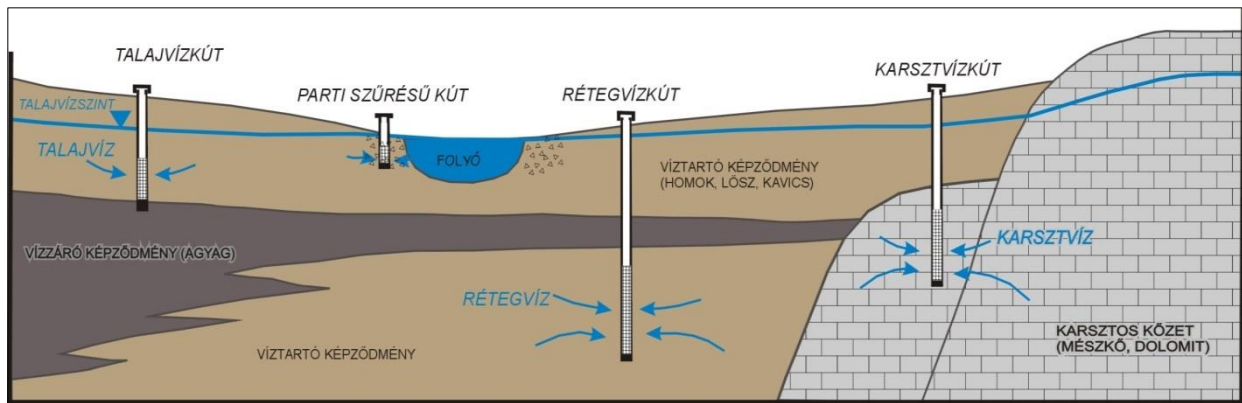
TARTALOM

1. Felszín alatti vízkivétel és hatásai
2. Milyen engedélyt ad ki a jegyző?
3. Mely kutak engedélyezése tartozik a jegyző hatáskörébe?
4. A vízjogi létesítési engedélyezés
5. A vízjogi üzemeltetési engedélyezés
6. A vízjogi fennmaradási engedélyezés
7. A vízjogi megszüntetési engedélyezés
8. A vízgazdálkodási bírság
9. Gyakran ismételt kérdések (GY.I.K.)
10. Vonatkozó jogszabályok listája

1. FELSZÍN ALATTI VÍZKIVÉTEL ÉS HATÁSAI

Magyarország ivóvízellátása 95%-ban felszín alatti vízkészleteinkből történik. A vízkészlet véges természeti erőforrás, melyet csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlódás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon. Ma Magyarországon a fenntartható vízgazdálkodást jelentősen veszélyezteti az engedély nélkül létesített és üzemeltetett kutak nagy száma. Egyes becslések szerint a kutak 80-90%-át építik a szükséges engedélyek és nyilvántartásba vétel nélkül, amellyel a szükséges jogosítványokkal nem rendelkező kútfúrók nem kis hányada szakmai felkészültség és megfelelő felszerelés hiányában nem képes szakszerű munka elvégzésére.

A kutak olyan sajátos vízi létesítmények, amelyek az emberi szem elől rejtve nyerik ki a vizet a felszín alól. Az illegálisan készített kutak jellemzően két csoportra oszthatók: egyfelől a háztartási vízigényt kielégítő – ide tartozóan jellemzően a házi kertek locsolási céljára létesített – kutak, másrészt a mezőgazdasági öntözés céljára létesített kutak. E kutak közül a háztartási vízigényt kielégítő talajvízkutak – beleértve a házi ivóvízigény kielégítésére szolgáló sekélymélységű vízilétesítményeket is – tartoznak a jegyző engedélyezési hatáskörébe.

A felszín alatti vizek a víz körforgásának rendkívül fontos elemét képezik. A csapadékvíz egy része a földfelszínre érve beszivárog a földtani közegbe, ott hosszabb-rövidebb időt eltöltve (néhány naptól akár több ezer évig is), lassú áramlással folyamatosan mozogva a megcsapolódási helyeken (pl. források, vízfolyások medrei, feláramlási területek) ismét felszínre bukkan. Felszín alatti víznek nevezünk minden, a föld felszíne alatt a telített zónában elhelyezkedő vizet, amely közvetlen érintkezésben van a földtani közeggel.

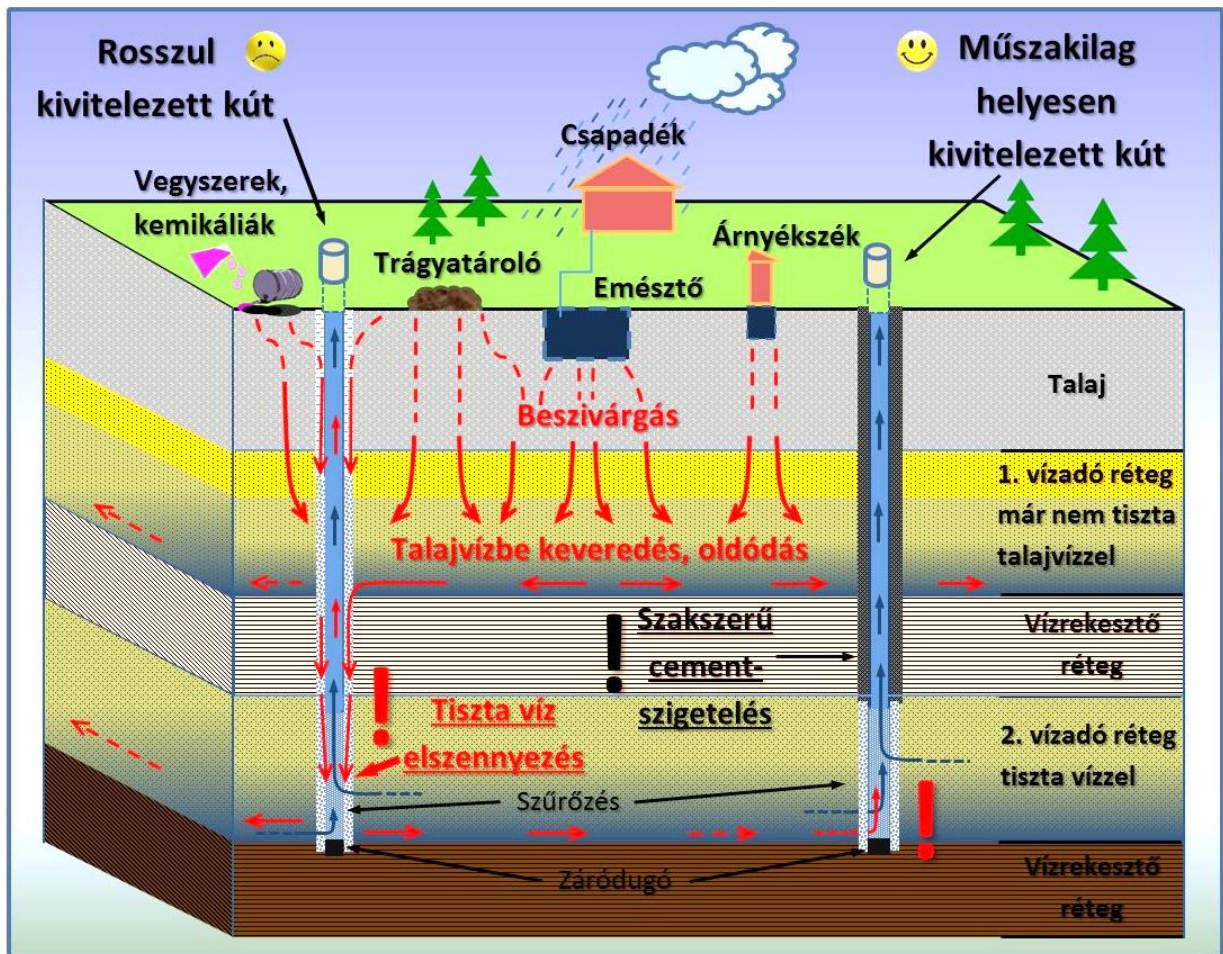
A felszín alatti vizeket a víztartó kőzet minőségétől függően és a felszínnel való atmoszférikus kapcsolat alapján osztályozzuk:

- talajvíz,
- parti szűrésű víz,
- rétegvíz (porózus tároló kőzet vize),
- hasadékos, repedezett tároló kőzet vize (főként karsztvíz).

A víz a földtani közegben lassú áramlással folyamatosan mozog, sebességét a kőzetek porozitása és vízáteresztő képessége, valamint térbeli helyzete határozza meg. Bár a fentiek alapján az egyes víztartó képződményekben lévő vizek meglehetősen eltérő tulajdonságokkal jellemezhetők, mégis elmondható, hogy a különböző víztartókban lévő felszín alatti vizek dinamikus kapcsolatban állnak egymással. Ebből következően gyakori, hogy a felszín alatti vizek mennyiségi, minőségi viszonyait befolyásoló tevékenység (pl. vízkivétel, szennyező anyag bekerülése) nem csak az adott helyen érzeteti hatását, hanem a más víztartó képződményekben lévő felszín alatti vizek állapotát is befolyásolja.

Az illegálisan létesített kutak több szempontból is problémát jelentenek:

- A szakszerűtlenül kivitelezett kutak elszennyezhetik Magyarország stratégiai szempontból is megőrzendő, tiszta vízadó rétegeit. Sok esetben, ha a vízkivétel az első vízadó réteg alatti vízadóból (rétegvíz) történik, – amely engedélyezése már nem tartozik a jegyzői hatáskörbe – a gyors és olcsó kivitelezés érdekében a kontár kútúró figyelmen kívül hagyja a kútépítési szabályokat, és nem tömedékeli el a fűrt átmérő és a beépített csővezet közötti gyűrűsteret. A rosszul kiképzett kutak csőszerkezete mentén a felszínről szivárgó **szennyező anyagok** viszonylag nagy sebességgel és koncentráltan juthatnak be a felszín alatti vízbe. A nem megfelelő kútkialakítás (palástcementezés hiánya) a mélyebb, rétegvizet, karsztvizet szolgáltató kút esetében a már szennyezett talajvizet közvetlen módon a mélyebb helyzetű, tiszta vizű rétegekbe vezetheti. Ezt a folyamatot szemlélteti az alábbi ábra:

- Mivel az engedély nélkül létesített kutak a hatóságok előtt rejtve maradnak, a kivett víz mennyisége nem ellenőrizhető, erről nyilvántartás nem vezethető. A vízgazdálkodásért felelős minisztérium, a területi vízügyi hatóság és a vízügyi igazgatóságok részére ezért nem áll rendelkezésre hiteles adat, hogy **vízkezelés-gazdálkodási** feladataikat ellássák, egy adott területre vonatkozóan a szabad, tehát felhasználható vízkezelést meghatározhassák. Ennek eredményeként a jogszerűen benyújtott vízjogi engedély iránti kérelmek kiadását nem lehet valós alapokon nyugvó számításokra alapozni.
- A készletek csökkenését tapasztalva, feszített vízgazdálkodási helyzetben, a területi hatóságok a legális vízkivételeket tudják korlátozni, miközben az illegális vízhasználó akár pazarolhatja, vagy szennyezheti is a vizet. Végeredményben számos helyen feltételezhető, hogy az illegális vízkivételek olyan mértékűek, vagy szakszerűtlenek hogy azok már kárt okoznak az engedéllyel rendelkező vízhasználóknak.
- A fenti problémák **társadalmi hatása** jelentős lehet abban az esetben, ha a vízszennyezés ivóvízbázist érint, vagy ha az illegális vízkivétel egy területen olyan mértékű vízszintsüllyedést eredményez, hogy a jogszerűen létesített és üzemeltetett kutak tulajdonosai nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű vízhez.
- Az alacsony áron és engedély nélkül létesített kutakba többségében **rossz minőségű anyagokat építenek be**. A nem kútépítés céljára gyártott, de a fűtő kutakba a kontár kivitelezők által sajnos mégis gyakran épített **olcsó műanyag csövek** (pl. PVC szennyvíz lefolyó cső) **szilárdsági követelményei nem megfelelőek**: hosszú távon a rétegyomás hatására deformálódnak és törnek. Így a kút használhatatlanná, a benne levő szivattyú kiépíthetatlenné válik, a tönkrement kút pedig ritkán javítható. Ennek folytán ott maradnak örökre a felszín alatt, állandó vízszennyező forrássá válva, még akkor is, ha

esetleg a belsejüket — látszólag szakszerűen — cementtejjel szigetelik. Gyakori eset, hogy összességében többbe kerül egy illegális és gyakran többször megfűrt kút létesítése, mint az egyszer, a szükséges vízjogi engedély alapján létesített, minőségi anyagokból megvalósult vízilétesítmény beruházása. A rossz kutak és azok kontár kivitelezői így a környezetszennyezésen túl az állampolgárokat is megkárosítják.

- Az engedély nélkül és szakszerűtlenül épített kutak esetében gyakori probléma, hogy azok műszaki kialakítása, a beépített anyagok minősége és mennyisége ismeretlen. Műbizonylatok, egyéb műszaki dokumentumok és általában számla hiányában az ingatlan tulajdonosa, a létesítmény építtetője érdemi információkkal nem rendelkezik.
- Az előző két ponttal szorosan összefügg a kútfúrással kapcsolatos engedély nélküli hirdetések problematikája. Országosan elterjedt gyakorlat, hogy azokon a területeken, ahol a sekélyföldtani viszonyok miatt a fúrások könnyen kivitelezhetőek, a közúti jelzőtáblák hátoldalára ragasztott matricákon, illetve az elektromos művek oszlopain, létesítményein látható a szabálytalanul kihelyezett „Kútfúrás” feliratú tábla egy kísérő telefonszámmal. E reklámokon keresztül gyakran olyan személyek hirdetik szolgáltatásaikat, akik semmilyen végzettséggel és jogosultsággal, valamint megfelelő, vizsgázott gépekkel nem rendelkeznek. A fentiek miatt nem képesek elfogadható minőségű munkára sem, amely az előző két pontban leírt kedvezőtlen hatásokat eredményezi. E hirdetések megtúrtsága és elterjedtsége a kutak létesíteni szándékozó állampolgároknak azt a hamis érzetet kelti, hogy a vállalkozó megfelel a jogszabályi előírásoknak. E szabálytalanul kihelyezett hirdetéseket ezért az önkormányzatoknak és közművek üzemeltetőinek el kellene távolítaniuk, a szabálytalan hirdetéseket kihelyezők szankcionálása mellett, melyre kapacitás hiányában sajnos ritkán van lehetőség.

2. MILYEN ENGEDÉLYT AD KI A JEGYZŐ?

A kutak a Vgtv. 1. mellékletének 26. pontja szerinti **vízilétesítmények**. A törvény 28. § (1) bekezdés értelmében a kutak megépítéséhez, átalakításához, üzemeltetéséhez és megszüntetéséhez **vízjogi engedély** szükséges. A jegyző a Vgtv. 4. § (1) bekezdés d) pontja alapján a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása körében **helyi vízgazdálkodási hatóságként jár el** és a kutakra **vízjogi engedélyezési eljárást folytat le**.

Ugyanakkor a vonatkozó jogszabályok értelmezése miatt fontos kiemelni, hogy a 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 1. § (1) bekezdése a „vízügyi hatóság” kifejezést a területi vízügyi hatóságokra alkalmazza, melyek szervezetileg jelenleg a területileg illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok alá tartoznak.

A vízjogi engedélyezés az építésügyi hatósági eljárások logikájához hasonlóan általában kétlépcsős eljárás: **létesítési** (építési) és **üzemeltetési** (használatbavételi) engedélyezésből áll. A jogszerűtlenül, engedély nélkül létesült kutakra vízjogi **fennmaradási engedély adható**, amennyiben a kút vízvédelmi, vízgazdálkodási, környezetvédelmi, népegészségügyi és építésügyi érdekeket bizonyítottan nem sért. Kút megszüntetésére (eltömedékelésére) **megszüntetési engedély** alapján kerülhet sor.

A kútra az ingatlan tulajdonosnak az üzemeltetési/fennmaradási engedélyt akkor is meg kell szereznie, ha úgy nyilatkozik, hogy a kutat nem használja (ez alól a kút lefedése sem jelent kivételt). Amíg a vízilétesítmény létezik (nem kerül szakszerűen eltömedékelésre), addig az engedélyezési eljárást le kell folytatni.

3. MELY KUTAK ENGEDÉLYEZÉSE TARTOZIK A JEGYZŐ HATÁSKÖRÉBE?

A 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. § (1) bekezdés a) pontja szerinti engedélyezések esetén az együttesen teljesítendő feltételeket és ezek magyarázatát az alábbi táblázatban foglaljuk össze:

Feltételek	Megjegyzés, magyarázat
Nem érinthet a kút helye vízbázisvédelmi védőterületet.	A vízbázisvédelmi védőterületek elhelyezkedésével kapcsolatban a területi vízügyi hatóságok (katasztrófavédelmi igazgatóságok) és ivóvízbázisokra vonatkozóan a helyi vízművek rendelkeznek naprakész információkkal. E területeken a vízkészlet biztonsága érdekében a területi vízügyi hatóság adja ki az engedélyt.
A kút csak talajvizet és/vagy parti szűrésű vízkészletet használhat fel.	Nem történhet a vízkitermelés rétegvízből, vagy karsztvízből. Magyarországon a talajvizek átlag mélysége a hegy- és dombvidéki területek kivételével ritkán haladja meg a 20 métert, ezért amennyiben a létesítési engedély iránti kérelemben ezt meghaladó mélység szerepel, vizsgálni kell, hogy a kút valóban talajvízadó rétegre létesül-e. E tekintetben a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól kérhető eligazítás.
A kútból maximálisan 500 m ³ /év mennyiséget lehet kitermelni.	Az 500 m ³ /év mennyiség napi bontásban átlagosan 1,37 m ³ /nap vízkivételt tesz lehetővé. Azonban a háztartási vízkivétel zöme jellemzően vegetációs időszakban, a nyári hónapokban történik locsolási célra, mellyel szemben a téli vízhasználat alárendelt. Így a nyári hónapokban a vízkivétel mértéke a számolt átlagos napi vízkivételt meghaladhatja. Hazánkban átlagos házi vízigényként 60-100 liter/fő/nappal lehet számolni komfortfokozattól függően, ugyanez számosállatonként 80-120 liter/nappal, a locsolásra pedig 4 hónapra átlag 1 liter/m ² -rel.
A vízlétesítmény csak ott létesíthető, ahol az ingatlanon épület van, vagy az épület létesítésére engedélyt adtak/bejelentés történt a hatóság felé.	E rendelkezés hivatott szavatolni, hogy a kút vize valóban háztartási célokra, és/vagy házi ivóvízigény kielégítésére kerüljön felhasználásra.
A kútra magánszemély kér engedélyt.	Amennyiben a létesítő például gazdasági társaság, gazdálkodó szervezet, közintézmény, önkormányzat, akkor a jegyző nem rendelkezik hatáskörrel az engedélyezésre vonatkozóan.
A vízkivétel háztartási igények és/vagy házi ivóvízigény kielégítés érdekében történik.	A háztartási igény a magánszemélyek részéről merülhet fel a saját háztartásban jelentkező igények ellátására, mely főként az alábbi tevékenységekre terjed ki: jellemzően az ingatlanhoz tartozó kiskert és gyepterület locsolása, az építmények és az ingóságok időszakos tisztítása, karbantartása, a nem mezőgazdasági célból termesztett növények öntözése, a háztáji (nem gazdasági célból tartott) állatok itatása és ellátása, kerti medence feltöltésére és vízpótlására, A háztartási igények egyik kiemelt esete a házi ivóvízigény, hiszen itt a víz minőségét is kötelezően vizsgálni kell és az ivóvízre vonatkozó jogszabályi követelményeknek meg kell felelni. Lásd még: GY.I.K.
A kút nem gazdasági vízkivétel céljából létesül.	Amennyiben a vízkivétel célja gazdasági érdekből történik, például üzemi állattartás, mezőgazdasági öntözés, vagy ipari tevékenység, akkor az engedélyezés nem tartozik jegyzői hatáskörbe.

4. A VÍZJOGI LÉTESÍTÉSI ENGEDÉLYEZÉS

❖ A KÉRELEM VIZSGÁLATÁNAK FŐBB SZEMPONTJAI

- a hatáskör tisztázása, a tervezett kút megfelel-e a 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. § (1) bekezdésben foglalt feltételeknek (azaz: a jegyzői engedélyezési hatáskör fennáll-e)?
- A kút helyzete az ingatlanon
 - Lakóépülethez való közelség: olyan távolság szükséges az épületektől, hogy a kút működése épületstatikai problémákat ne okozzon,
 - Közművek helyzete – a fűrés a meglévő felszín alatt elhelyezkedő közművek védőtávolságán kívül történjen, továbbá a fűrótorony/ fűróállvány felállíthatóságát illetően az elektromos légvezetékek helyzetére is figyelemmel kell lenni,
 - Esetleges szennyező forrásoktól (kerti árnyékszék, trágyatároló, állattartó épület stb.) való megfelelő távolság,
 - Ivóvízcélú felhasználás esetén a 147/2010. (IV. 29.) Korm. r. 16/A. §(4) bekezdésalapján „*A saját célú ivóvízmű (3) bekezdés b) pontja szerinti védelmét úgy kell megvalósítani, hogy a vízkivétel körül 10 méteres körzet a saját ingatlanon belül legyen.*”
Vonatkozó jogszabályhelyek: 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. § (3) bekezdés, a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: 147/2010. (IV. 29.) Korm. r.) 4. § (4) és 16/A. § (4) bekezdés, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (továbbiakban: 219/2004 (VII. 21.) Korm. r.) 10. §, a felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről szóló 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet (továbbiakban: 101/2007. (XII. 23.) KvVM r.) 3. § – 7. §-ok.
- A kút műszaki paraméterei
 - szabványos kútcsövek megléte (a narancssárga és szürke színű szennyvíz, illetve csapadékvíz lefolyó csövek nem kútépítési célra készülnek, ld. 5. oldal magyarázata),
 - kút átmérője – fűrt kutak esetén minimum 90 mm. Az MSZ 22.116:2002 szabvány szerint a szűrőcső legkisebb belső átmérője 90 mm. Ennél kisebb átmérő esetén nincs lehetőség mintavételre, vizsgálatok elvégzésére. Emellett kútban levő gépészeti egységek esetleges javítása, karbantartása miatt sem célszerű kisebb átmérőt alkalmazni.
Vonatkozó jogszabályhely: 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 7. § (2a) bekezdés.
- Tervezési, kivitelezési jogosultság, munkavédelem
 - a jegyzői hatáskörbe tartozó kutak tervezője az lehet, aki a Magyar Mérnöki Kamara erre föl jogosító szakterületi tervezői jogosultságával rendelkezik, vagy a 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 13. § (2) bekezdés a) pont szerinti feltételeknek eleget tesz
 - a jegyzői hatáskörbe tartozó kutak kivitelezését az végezheti, aki a 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 13. § (2) bekezdés szerinti feltételeknek eleget tesz, azaz rendelkezik a megfelelő végzettséggel és a kútfúró gép esetén a berendezés a 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 13. § (2) bekezdés b) pont szerinti igazolással, vagy megfelelőségi nyilatkozattal rendelkezik.
Vonatkozó jogszabályhely: 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 13. §; a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet (továbbiakban: 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r.) 2. § (4)-

(5) bekezdései, Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 24/2007. (VII. 3.) KvVM rendelet mellékletének 4.01. pontja.

❖ A KÉRELEM TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

- Az ügyfél alapadatai,
- A 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 2 melléklet I/B. pont szerinti melléklet,
- A tervezői jogosultságot bizonyító MMK igazolás vagy a kútfúró szakmai végzettségét igazoló dokumentumok és azzal együtt a kútfúró berendezés dokumentumai (101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 13. § (2) bekezdés b) pont
- Saját célú ivóvízmű esetén a 18/1996. (VI. 13.) KHVM. r. 2 melléklet II. fejezete

(A 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nyolc példány tervdokumentáció alapvetően a területi vízügyi hatóság engedélyezési eljárásaira vonatkozik, ahol a többletpéldányok az engedélyezési eljárásba bevont társszervek munkáját könnyítik meg. A jegyzői eljárás során álláspontunk szerint szükségtelen a nyolc példány bekérése.

❖ ELJÁRÁSI ILLETÉK

Kút létesítésére, átalakítására, megszüntetésére vonatkozó helyi önkormányzati hatáskörbe tartozó engedélyezések esetén az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) mellékletének XXII. pontja rendelkezik az illeték mértékéről az alábbiak szerint:

„XXII. A vízgazdálkodással kapcsolatos helyi önkormányzati hatósági eljárások illetéke

1. Kérelemre indult eljárások illetéke

*a) közműpótló berendezés - a külön jogszabályban meghatározott **talajvízkút, szennyvízszikkasztó - létesítésének, átalakításának, megszüntetésének engedélyezése** esetén, továbbá vízi állás létesítésének, használatbavételének, fennmaradásának vagy átalakításának engedélyezése **esetén 5000 forint;***

2. A fellebbezés illetéke:

a) az alapeljárás illetékének kétszerese;

b) első fokon hivatalból indult, vagy folytatott eljárásban hozott határozat elleni fellebbezés esetén 10 000 forint.”

❖ BEVONANDÓ TÁRSSZERVEK

A létesítési engedélyezésbe kötelezően csak akkor kell bevonni társszerveket, amennyiben a kút házi ivóvízigény céljából létesül. Ekkor a területileg illetékes népegészségügyi hatáskörben eljáró elsőfokú hatóságot kell bevonni az eljárásba.

Ettől függetlenül, az esetlegesen felmerülő szakmai kérdésben, a területileg illetékes vízügyi hatóság és vízügyi igazgatóság megkeresése természetesen lehetséges.

Vonatkozó jogszabályhely: 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 24. § (9) bekezdés, 147/2010. (IV. 29.) Korm. r. 16/B. § (5) bekezdés.

5. A VÍZJOGI ÜZEMELTETÉSI ENGEDÉLYEZÉS

❖ A KÉRELEM VIZSGÁLATÁNAK FŐBB SZEMPONTJAI

Amennyiben a **létesítési engedélyezés** megfelelő előkészítettséggel történt, abban az esetben a kút üzemeltetésére vonatkozó engedély kiadása jóval egyszerűbb feladat.

➤ A kút megvalósulási körülményeinek ellenőrzése:

- A kút az engedélyben jelzett helyen való elhelyezkedése. A kútfúrásnál előfordul, hogy a létesítési engedélyben megjelölt helyen a fúrás során olyan körülmények adódnak, ami a kút kialakítását azon a helyen nem teszi lehetővé (pl. olyan nagyméretű kőzetdarab van a talajban, ami a fúrást megakadályozza). Erre

hivatkozással az elkészült kút helye eltérhet a létesítési engedélyben megadott ponttól, azonban a kút helyére vonatkozó épületstatikai és vízvédelmi előírásoknak ez esetben is teljesülnie kell.

- A kút engedélyezett talpmélység szerinti kiépítése. Előfordulhat, hogy a fúrás során detektált talajtani és hidrogeológiai viszonyok miatt a létesítési engedélyben megjelölt talpmélység és a kút szűrőzése módosul. Amennyiben ezzel a változtatással a kút ugyanazt a vízadó réteget veszi igénybe, amelyre az engedély szól, akkor az eltérésnek nagy valószínűséggel nincs jelentősége, azonban a földtani és hidrogeológiai körülmények nem jogosítják fel a kútfúrót arra, hogy az első vízadó réteget átfúrva a kutat mélyebb vízadó rétegre (pl. rétegvízre) szűrözze. Amennyiben a kút nem talaj-, vagy parti szűrésű vízadó réteget vesz igénybe, akkor a jegyző engedélyező hatóságként nem járhat el. Sajnos előfordul, hogy a kivitelezők egy része időnként hamis adatok alapján a jegyzővel próbálja engedélyztetni a mélyebb, rétegvízkutakat. Kérdéses esetben a talpmélység ellenőrzésére a hatóság helyszíni szemlével egybekötött talpmélység mérést, vagy kútkamerás vizsgálatot is előírhat.

❖ A KÉRELEM TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A 101/2007. KvVM r. 3. melléklete szerinti adatlap

Vonatkozó jogszabályhely: 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 6. §

❖ ELJÁRÁSI ILLETÉK

Mivel az Itv. melléklete a használatbavétel (üzemeltetés) és fennmaradás engedélyezéséről külön nem rendelkezik, ezért arra az Itv. 29. § (1) bekezdésben meghatározott 3000 forint általános tételű eljárási illetéket kell megfizetni.

❖ BEVONANDÓ TÁRSSZERVEK

Az üzemeltetési engedélyezésbe kötelezően csak akkor kell bevonni társszervet, amennyiben a kút házi ivóvízigény céljából létesült. Ekkor a területileg illetékes népegészségügyi hatáskörben eljáró elsőfokú hatóságot kell bevonni az eljárásba.

Vonatkozó jogszabályhely: 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 24. § (9) bekezdés.

6. A VÍZJOGI FENNMARADÁSI ENGEDÉLYEZÉS

A fennmaradási engedély iránti kérelem elbírálása – azon okból, hogy a kút létesítése engedély hiányában történt – a létesítési engedélyezéshez hasonlóan nagyobb körütekintést igénylő feladat.

❖ A KÉRELEM VIZSGÁLATÁNAK FŐBB SZEMPONTJAI

A kérelem vizsgálata során egyaránt figyelembe kell venni a létesítési és az üzemeltetési engedélyezés szempontjait, melyet tájékoztatónkban fentebb leírtunk.

Az ásott kutak fennmaradásának engedélyezése témakörben szót kell ejteni arról a helytelen lakossági gyakorlatról, hogy sokan az ásott kútba vezetik a háztartási szennyvizet vagy a burkolt felületekre – általában a tetőfelületre – hulló csapadékvizet. A szennyvíz bevezetések esetén nem kell magyarázni annak szennyező és környezetkárosító voltát. Amennyiben a hatóság ezt észleli, a szennyezőanyag bevezetést haladéktalanul meg kell szüntetni és fel kell hívni a környező lakosság figyelmét a felszín alatti víz elszennyezésének veszélyére és a fertőzés kockázatára, mely a környező kutakban is jelentkezhet. A szennyezett vízzel a kiskerti növények locsolása és az így termesztett növény elfogyasztása is kockázatos.

A felszín alatti víz szennyezésének észlelését követően a területileg illetékes vízvédelmi hatóság (megyei katasztrófavédelmi igazgatóság) értesítése szükséges.

A vízvédelmi hatóság a 219/2004. (VII. 21.) Korm. r 19. § alapján a földtani közeg, felszín alatti víz terhelésére, minőségének veszélyeztetésére, szennyezésére, károsítására vonatkozó, birtokába került információkat kivizsgálja a hatósági intézkedés igényének megállapítása és a hatósági eljárás megalapozása érdekében.

A tetőfelületekről származó csapadékvizek kútba vezetése szintén nem kívánatos; az ilyen bevezetést meg kell szüntetni. Az elvileg tiszta csapadékvízzel ugyanis nagy mennyiségű finom szemcseméretű üledék (a tetőre ülepedett por és növényi maradványok keveréke) mosódik be, mely a kút talpára rakódva a vízáteresztőképes vízáradó képességet rontja és akár néhány éven belül tönkre is teheti.

❖ A KÉRELEM TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

- A 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 3. melléklete szerinti adatlap.

Vonatkozó jogszabályhely: 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 6. §, 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 15. § (3) bekezdés.

❖ ELJÁRÁSI ILLETÉK

Mivel az Itv. melléklete a használatbavétel (üzemeltetés) és fennmaradás engedélyezéséről külön nem rendelkezik, ezért arra az Itv. 29. § (1) bekezdésben meghatározott 3000 forint általános tételű eljárási illetéket kell megfizetni.

❖ BEVONANDÓ TÁRSSZERVEK

- Népegészségügyi hatáskörben eljáró szerv:

A fennmaradási engedélyezésbe kötelezően csak akkor kell bevonni a társszervet, amennyiben a kút **házi ivóvízigény kielégítése céljából létesül**. Ekkor a területileg illetékes népegészségügyi hatáskörben eljáró elsőfokú hatóságot kell bevonni az eljárásba.

Vonatkozó jogszabályhely: 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 24. § (9) bekezdés.

- Vízgazdálkodási és vízvédelmi hatáskörben eljáró szerv (vízügyi hatóság):

Ásott kutak esetében a fennmaradási engedélyezés során nem szükséges a területi vízügyi hatóság bevonása. Ennek az az oka, hogy az ásott kutak kútszája az ásási technológiából adódóan többségében 80 cm fölötti átmérőjű, mely lehetővé teszi a kút állapotának szemrevételezéssel és egyszerű módszerekkel történő vizsgálatát (pl. a talpmélység mérése általános háztartási célokra beszerezhető, vékony zsinigre kötött súllyal és mérőszalaggal megállapítható). Ezzel szemben a **fúrt kutak** technológia sokkal több szabálytalanságra enged lehetőséget. Ezért a 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. § (3) bekezdés c) pontja alapján a fúrt kutak fennmaradásának engedélyezése esetén a területileg illetékes vízügyi hatóságot az eljárásba be kell vonni. Ugyanezt javasoljuk azon esetekben is, amikor az ásott kútról kiderül, hogy azt belefúrással fúrt kúttá alakították át.

7. A VÍZJOGI MEGSZÜNTETÉSI ENGEDÉLYEZÉS

A kút megszüntetésének engedélyezésére sor kerülhet a tulajdonos kérelmére, vagy a hatóság kötelezése alapján, amennyiben a kút vízgazdálkodási, vagy vízvédelmi érdekeket sért (például helyszíni szemle alapján megállapításra kerül, hogy a kút szennyvíz szikkasztására használják, így az komoly népegészségügyi és környezetvédelmi problémákat vet fel).

❖ A KÉRELEM VIZSGÁLATÁNAK FŐBB SZEMPONTJAI

A kút eltömedékelése szabványos módon történjen, melynek műszaki követelményeit a tervezői jogosultságot bizonyító MMK igazolással vagy a 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 13. § (2) bekezdés a) pontja szerinti végzettséggel rendelkező szakembernek ismernie kell.

❖ A KÉRELEM TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A megszüntetési engedély iránti kérelemről és mellékleteiről általánosan a 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 5/A.§-a rendelkezik, mely különös szabályozás hiányában megfelelően a jegyzői kutakra is alkalmazható, figyelembe véve, hogy a létesítéshez beadandó tervdokumentáció követelményét a 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 2. melléklet I/B. pontja tartalmazza.

❖ ELJÁRÁSI ILLETÉK

Az Itv. mellékletének XXII. pontja alapján illeték mértéke 5000 forint.

❖ BEVONANDÓ TÁRSSZERVEK

A megszüntetési engedélyezésbe kötelezően csak akkor kell bevonni a társzervet, amennyiben a kút **házi ivóvízigény kielégítése céljából létesül**. Ekkor a területileg illetékes népegészségügyi hatáskörben eljáró elsőfokú hatóságot kell bevonni az eljárásba.

Vonatkozó jogszabályhely: 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 24. § (9) bekezdés.

8. A VÍZGAZDÁLKODÁSI BÍRSÁG

A Vgtv. 28. § (3) bekezdése szerint *„ha a vízimunka elvégzése, illetve a vízi létesítmény megépítése vagy átalakítása jogerős hatósági engedély nélkül, vagy a jogerős hatósági engedélytől eltérően történt, a létesítő részére az üzemeltetési engedély kiadása megtagadható. Amennyiben a hatóság a vízimunka, vízi létesítmény megvizsgálása után - az eset összes körülményeire is figyelemmel - a létesítő részére a fennmaradási engedélyt utólag megadja, egyidejűleg vízgazdálkodási bírság megfizetését kell előírni. A bírság az engedély nélkül létrehozott építmény értékének 80%-áig, engedély nélküli vízimunka vagy vízhasználat esetén 1 000 000 forintig terjedhet. Természetes személyre a kiszabott bírság összege nem haladhatja meg a 300 000 forintot.”*

A Vgtv. 2016. június 4-i módosítása iktatta be a törvénybe a 29. § (7) bekezdést, ami 2018. december 31-ig mentesíti a vízgazdálkodási bírság kiszabása alól azokat a létesítőket, akik a Vgtv. e módosítása előtt engedély nélkül létesítettek kutat. Fontos azonban tisztázni, hogy ez a rendelkezés, csak a létesítőkre terjed ki, a kutat szabálytalanul megépítő kivitelezőkre nem. A Vgtv. 29. § (4) és (5) bekezdése határozza meg, hogy a bírságot kivel szemben kell kiszabni. A létesítővel szemben a vízgazdálkodási bírságot csak akkor kell kiszabni, ha a kivitelező kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a jogellenes létesítésért való felelősség nem őt terheli, vagy a kivitelező személye nem ismert. A törvény e rendelkezéseivel a jogalkotói szándék célja, hogy a szabálytalan és rossz minőségű munkát végző kivitelező szigorú szankcionálásával a lakosságnak minél kevésbé legyen lehetősége engedély nélküli kutakat létesíttetni.

A bírság megállapításának szempontjait a vízgazdálkodási bírság megállapításának részletes szabályairól szóló 438/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: 438/2015. Korm. r.) tartalmazza. A 438/2015. Korm. r. 1. §-a alapján a települési önkormányzat jegyzője is rendelkezik hatáskörrel a vízgazdálkodási bírság kiszabására vonatkozóan.

9. GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK (GY.I.K.)

- ❖ Fennmaradási engedélyt kell kérni a Vgtv. hatályba lépése (1996. január 1.) előtt létesített kútra is? (Pl. a 100 éves, ásott kútra is engedélyt kell kérni?)

A Vgtv. 29. § (3) bekezdése alapján, ha a vízilétesítmény megépítése vagy átalakítása jogerős hatósági engedély nélkül, vagy a jogerős hatósági engedélytől eltérően történt, a hatóság a vízilétesítmény megvizsgálása után a létesítő részére a fennmaradási engedélyt utólag megadhatja az eset összes körülményeire is figyelemmel, amennyiben a vízilétesítmény megépítése vagy átalakítása megfelel az (1) bekezdésben foglaltaknak. A Vgtv. 29. § (3) bekezdésében a fennmaradási engedélyhez kötött vízgazdálkodási bírság a szankciós jelleget igazolja.

Ennek következtében mindazon kutakra, amelyek létesítésekor jogszabály kötelezően nem írta elő engedély meglétét (jogszerűen létesültek engedély nélkül), nem alkalmazható a fennmaradási engedély, hanem üzemeltetési engedélyt kell adni.

Annak érdekében, hogy egyértelműen eldönthető legyen, az üzemeltetési engedély vagy a fennmaradási engedély kiadása szükséges-e, vizsgálni kell a kút létesítésének időpontjában hatályos törvényi előírásokat.

A vízjogról szóló 1885. évi XXIII. törvénycikk értelmében az élet rendes szükségletére vizet szolgáltató kutakat saját birtokán mindenki szabadon építhet. A törvénycikket a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény 1965. július 1. napjával hatályon kívül helyezte.

A vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény végrehajtására kiadott 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vtv.-vhR.) értelmében 1992. február 15. napjáig az egy ingatlan határára belüli **ásott kút** megépítéséhez, átalakításához csak akkor nem szükséges vízjogi létesítési engedély, ha

- a) annak mélysége az első vízadó réteget követő záróréteget nem haladja meg;
- b) élővízfolyás, csatorna vagy állóvíz medrétől legalább húsz méter, a környezetükre szennyező hatású építményektől (pl. istálló, ól), az egyéb kutaktól, épületektől és a telek határaitól pedig az erre vonatkozó építési előírásokban meghatározott távolságban van;
- c) a víz kiemelése kézi erővel vagy olyan gépi berendezéssel történik, amelynek teljesítőképessége nem haladja meg a háztartás (háztáji gazdaság) indokolt vízszükségletének kielégítéséhez szükséges mértéket.

A **fürt kutak** építésére vonatkozóan már 1960-tól a 34/1960. (V. É. 17) számú OVF főigazgatói utasítás rendelkezett. Ez az 1960. augusztus 8-án életbe lépő utasítás, amelynek 4. § (1) bekezdése szerint „az építtető (beruházó) a kút létesítéséhez, vagy felújításához, amelynek során a vízbeszerzés az eredetileg bekapcsolt vízadó réteg helyett más vízadó rétegből vagy vízadó szintből történik, vízjogi engedélyt köteles kérni” azonban a 10 méternél sekélyebb, illetve kézi kiemelésű vagy 1,5 LE alatti teljesítményű szivattyúval működtetett, kizárólag háztartási célokra használatos kutakra nem vonatkozott. Ebből fakadóan ezek a házi vízellátó kutak 1960. augusztus 8. napjától bizonyosan továbbra is engedély nélkül voltak létesíthetők.

1992. február 15. napján hatályba lépő módosítása alapján a Vtv.-vhR. 61. § (1) bekezdése értelmében a jegyző engedélye szükséges az olyan kút (akár ásott, akár fürt kút) létesítéséhez, használatbavételéhez és megszüntetéséhez, amely a létesítő háztartásának (házi vízszükségletének) napi 1,5 m³ mennyiségig terjedő kielégítését szolgálja, továbbá, – a parti szűrősű, karszt és rétegvízkészlet igénybevétele vagy érintése nélkül – kizárólag a talajvíz felhasználását biztosítja.

Összességében, a jegyzői engedélyezés alá tartozó kutakra vonatkozóan megállapítható, hogy

- a) 1992. február 15. napja **után** létesült minden kútra (ásott és fűrt kútra egyaránt) vízjogi létesítési engedélyt kellett volna kérni, és ennek következtében most fennmaradási engedély adható ki.
- b) 1992. február 15. napja **előtt** létesült kutak esetében
 - arra az ásott kútra, amely a jogszabályok értelmében (mélységének és elhelyezkedésének függvényében) jogszerűen létesült engedély nélkül, üzemeltetési engedélyt kell adni,
 - arra az ásott kútra, amelyre létesítésének időpontjában (mélységének és elhelyezkedésének függvényében) engedélyt kellett volna kérni, fennmaradási engedélyt kell adni,
 - minden fűrt kútra üzemeltetési engedélyt kell adni.

A vízügyi ágazat célja a kutak engedélyezett státuszba történő sorolásával az, hogy e vízilétesítmények regisztrálva legyenek és adatbázisba kerüljenek. Erre a vízkészletekkel való mennyiségi gazdálkodás és a felszín alatti vizek minőségi viszonyainak nyomon követése miatt van szükség.

❖ A 72/1996 Korm. r. 24. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt illetékes vízügyi hatóság szakértőként való bevonásáról az eljáró hatóság gondoskodik, vagy az ügyfélnek kell megkeresnie a vízügyi hatóságot?

A 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. § (3) bekezdés szóhasználata – miszerint a „(1) bekezdés a) pontjában megjelölt kút engedélyezésének feltétele...” – alapvetően arra utal, hogy az eljáró jegyzőnek, mint engedélyező hatóságnak a feladata a vízügyi hatóság bevonása. Természetesen, amennyiben az ügyfél az eljárás gyorsítása érdekében maga szerzi be a vízügyi hatóság véleményét, úgy azt jegyzőnek az eljárásban a kérelem részeként be kell fogadnia a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény általános eljárási szabályai szerint.

A házi ivóvízellátás célját szolgáló kutak esetében meg kell említeni, hogy a 147/2010. (IV. 29.) Korm. r. 16/B. § (5) bekezdés alapján „a saját célú ivóvízmű üzemeltetője részére az illetékes vízügyi hatóság, a népegészségügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala, valamint a működési terület szerinti vízügyi igazgatóság a szakmai tanácsadás lehetőségét biztosítja.”

❖ Jogszabály meghatározza-e a gazdasági célú vízigeny fogalmát? Ingatlanon belüli öntözés, állattartás vízigenye a fogalomba minden esetben bele tartozik-e?

A jegyző vagy a területi vízügyi hatóság által kiadandó engedély megkülönböztetése szempontjából jogszabály a fogalmat nem határozza meg. Gazdasági célú vízigenynek minősül minden, a háztartási igénytől eltérő, azt meghaladó vízigeny. A gazdasági cél nem azonos fogalom a mezőgazdasági céllal. A gazdasági célú vízigenybe beletartozhat a locsolás, állattartás is, amennyiben ezzel az engedélyes nem a saját háztartási igényeit elégíti ki, azaz a víz használatával gazdasági haszonnal járó tevékenységet végez. Például egy östermelő által folytatott piaci termelő tevékenységhez tartozó (amely tevékenységért területalapú támogatást is kap a gazdálkodó) vízigeny már nem háztartási vízigeny. Ugyanígy gazdasági célú vízigenynek számít egy ingatlanon belül – egy másik példával szemléltetve – egy kis autómosó üzem üzemeltetéséhez szükséges vízmennyiség akkor is, ha 500 m³/év küszöb alatt marad a vízfelhasználás.

- ❖ A 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. §-a alapján a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe az (1) bekezdésben meghatározott esetekben tartoznak engedélyezési eljárások, a felsorolt feltételek együttes teljesülése esetén. A feltételek között (1) bekezdés ab) pontja előírja, hogy az engedélyezés tárgyát képező kút „házi ivóvízigény és a háztartási igények kielégítését szolgálja”. Ezen előírás alapján tehát mindkét feltételnek (ivó- és háztartási vízigény) teljesülnie kell? Amennyiben csak háztartási vízigény kielégítésére alkalmas a vízminőség, a kút engedélyezése a további feltételek teljesülése esetén sem tartozik a jegyző hatáskörébe?

A települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe – a 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24. §-ban felsorolt egyéb kitételek mellett – azok a kutak tartoznak, amelyek kizárólag magánszemély nem gazdasági célú vízigényét elégítik ki. E vízfelhasználás háztartási jellegű igényeket elégít ki, ami ezen belül lehet ivóvíz célú is.

Utóbbit azért említi kiemelten a jogszabály erre vonatkozó 2016. évi módosítása, mert erre külön szabályozást is bevezet. Általánosságban elmondható, hogy a talajvíz kezelés nélkül Magyarország területének legnagyobb részén emberi fogyasztásra nem alkalmas. Természetesen előfordul ettől eltérő eset, azonban ha a talajvizet ivóvízcélra kívánják felhasználni, akkor fokozott biztonsággal kell eljárni, és a használatbavételhez ivóvíz-minőség vizsgálatot kell végezni (ld.: 72/1996. (V. 22.) Korm. r. 24.§ (9) bekezdését és a 101/2007. (XII. 23.) KvVM r. 5. § (3) bekezdését).

Tehát a jegyzői hatáskör kiterjed azokra az engedélyezési esetekre is, mikor a vízhasználat célja a házi ivóvízigény ellátására nem terjed ki, hanem a vizet egyéb háztartási igényekre kívánják hasznosítani.

Ivóvízcélú felhasználás esetén felhívjuk a figyelmet a 147/2010. (IV. 29.) Korm. r. 16/A.§-ában foglaltakra:

„(4) A saját célú ivóvízmű (3) bekezdés b) pontja szerinti védelmét úgy kell megvalósítani, hogy a vízkivétel körül 10 méteres körzet a saját ingatlanon belül legyen. Az ingatlan tulajdonosának vagy az üzemeltetőnek ezen a területen belül meg kell akadályozni a szennyezőanyagok saját célú ivóvízműbe és a környező földtani közegbe történő bocsátását.”

- ❖ A jegyzői hatáskörbe tartozó kutak engedélyezési eljárásaiban szükséges-e tervező által elkészített műszaki tervdokumentáció becsatolása?

A 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. tartalmazza minden kút vízjogi létesítési engedély iránti kérelméhez mellékelten benyújtandó mellékleteket.

A 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. 2016. június 15-től hatályba lépett módosítása szerint a 2. § (5) bekezdése alapján „nem szükséges a (4) bekezdés szerinti tervezői jogosultság igazolása a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés a) pontja szerinti engedélyezési eljárások esetében, ha a kút kivitelezője a felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfürás szakmai követelményeiről szóló 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet 13. § (2) bekezdés szerinti végzettséggel rendelkezik.” Így a 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. e vonatkozó része a megjelölt körülmények fennállása esetén mentesít a tervezői közreműködés alól.

Bár a 18/1996 (VI. 13.) KHVM. r. e tekintetben csak a vízjogi létesítési engedély vonatkozásában rendelkezik egyértelműen, a jogalkotói szándék az volt, hogy értelemszerűen az üzemeltetési és mellette a fennmaradási engedélyezés vonatkozásában is lehessen élni e kedvezményel. A jogszabályi környezet egyértelművé tételét a belügyi tárca felül fogja vizsgálni.

- ❖ A 18/1996. (VI. 13.) KHVM. r. 2. számú mellékletének I/B.) pontja szerinti adatlap teljes egészében alkalmazandó, beleértve a fűréshez használt berendezés bányafelügyelet által kiadott igazolás vagy EK megfelelőségi nyilatkozat csatolásának megkövetelését?

A kutak mélyítéséhez használt – különösen a fűrészes technológiával működő – gépekkel kapcsolatban elsősorban az élet- és balesetvédelmi, másodsorban pedig a vizek minőségi védelmére vonatkozó aspektusokat kell vizsgálni. Amennyiben a kút fűrésására használt berendezés nem megfelelő minőségű, vagy a gép kezelője nem tartja be a használati utasításokat és biztonsági előírásokat, úgy a gép komoly baleseti forrás lehet a használója, de akár más személy (pl. a munkavégzés megrendelője) számára is, amennyiben a gép közelében tartózkodik. Víztisztaság védelmi szempontból pedig – bár eseti terhelésnek fogható fel – nem engedhető meg, hogy a gép hibás technológiai működéséből következően a felszín alatti vizekbe szennyeződés (pl. szénhidrogén származék) kerüljön. A fűrésre használatos gépek megfelelőségét ezért – legyenek akár gyári, vagy házilag épített berendezések – minősíteni szükséges.

E minősítés (bányafelügyelet által kiadott igazolás vagy EK megfelelőségi nyilatkozat) kérelemmel történő benyújtásáról rendelkezik a 101/2007. (XII. 23.) KvVM r.13. § (2) bekezdés b) pontja, mely a jegyzői engedélyezés alá tartozó kutakra is vonatkozik.

- ❖ Milyen jogszabályi előírás vonatkozik a létesítési, fennmaradási, megszüntetési, üzemeltetési engedély hatályára?

Az engedélyek időbeli hatályára vonatkozóan a területi vízügyi hatóság hatáskörébe tartozó ügyek esetében – kivéve az elvi és a megszüntetési vízjogi engedélyt – sem írnak elő a jogszabályok kötelező időtartamot. Létesítési engedély tekintetében olyan határidő adása szükséges, mely alapján az ügyfél a vízellátási megépítést képes elvégeztetni. A72/1996. (V. 22.) Korm. r. 4/A. § (7) bekezdés szerint a megszüntetési engedély 2 évig hatályos.)

- ❖ A 147/2010. (IV. 29.) Korm. r. 16/C. § meghatározza, hogy amennyiben az ivóvíz törzshálózat műszakilag elérhető, új saját célú ivóvízmű nem telepíthető. Ebben az esetben fennmaradási engedély kiadható-e a korábban engedély nélkül létesített ivóvízműre.

A kút önmagában háztartási vízigény kielégítésére kaphat fennmaradási engedélyt, de ivóvíznyerés céljára ebben az esetben a jogszabály tiltja a hasznosítást (ld.: a víziközműszolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 55. §). A cél, hogy a lakosság a biztonságosabb ivóvízhálózathoz csatlakozzon, amint az kiépítésre kerül.

- ❖ Kell-e fizetni a kútból kitermelt víz után járulékot, vagy adót?

A Vgtv. 15/C. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem kell a vízhasználónak vízkészletjárulékot fizetnie a vízjogi engedélyenként évi 500 m³-t meg nem haladó vízmennyiség után. Tehát sem járulékot, sem adót nem kell fizetni.

10. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK LISTÁJA

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet

A vízgazdálkodási bírság megállapításának részletes szabályairól szóló 438/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet

A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet

A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútúrás szakmai követelményeiről szóló 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet

A Vízügyi Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 24/2007. (VII. 3.) KvVM rendelet

Készítette: Belügyminisztérium, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság

Társminisztériumok tájékoztatói és közleményei

Tájékoztatás a jogorvoslati eljárást érintő szabályok, illetve az általános eljárási szabályok módosításáról

Jogorvoslati eljárást érintő szabályok módosítása – A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Krt.) 2017. január 1. napjával két törvény alapján módosult. Jelen tájékoztató a közigazgatási bürokráciacsökkentést érintő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) és a központi hivatalok felülvizsgálatával és a járási (fővárosi kerületi) hivatalok megerősítésével összefüggő egyes törvények módosításáról, valamint egyes költségvetési szervek feladatainak átadásáról szóló 2016. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Kpht.) hatálybalépésével összefüggésben kíván jogértelmezési segítséget nyújtani.

A Ket. Kpht.-val módosított 100. § (1) bekezdés e) pontja értelmében törvény eltérő rendelkezése hiányában nincs helye fellebbezésnek, ha az elsőfokú döntést a kormányhivatal vezetője hozta. E jogszabály-módosítás alkalmazásával kapcsolatban a Kpht. 136. §-a tartalmaz átmeneti rendelkezéseket, amelyek alapján a kormányhivatal döntésével szemben benyújtott fellebbezés alapján folyamatban lévő másodfokú eljárás lefolytatásának nem akadály a Ket. 100. § (1) bekezdés e) pontjának fellebbezést kizáró rendelkezése. Központi államigazgatási szerv által hozott elsőfokú döntés ellen fellebbezést a jövőben kizárólag törvényi rendelkezés alapján lehet benyújtani.

A fellebbezési eljárás Kpht. átmeneti rendelkezései szerinti lefolytatásának van helye abban az esetben is, ha a kormányhivatal 2017. január 1-jét megelőzően hozott elsőfokú döntése ellen az ügyfél a fellebbezést – az erre nyitva álló határidőben – 2016. december 31-ét követően nyújtotta be. Az ilyen elsőfokú döntés mint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § a) pontja szerinti jogi tény a Kpht. hatálybalépését megelőzően keletkezett, ezért jogorvoslat módja tekintetében a 2016. december 31-én hatályos szabályok irányadók.

Amennyiben a 2016. december 31-ét megelőzően hozott elsőfokú döntésben a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról való tájékoztatás nem felel meg a fentieknek, a döntés módosításának van helye.

A Módtv.-vel összefüggésben átmeneti rendelkezés megalkotására nem került sor, ezért a Jat. irányadó a Ket. Módtv.-vel módosított 105. § (7) bekezdésének alkalmazására, amelynek értelmében a másodfokú eljárásban hozott döntés közléséről a másodfokú hatóság gondoskodik.